

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky o žádostech podle zákona o distribuci pojištění a zajištění

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejich hlavních principů

Předkládaný materiál obsahuje návrh vyhlášky o žádostech podle zákona o distribuci pojištění a zajištění. Jde o prováděcí právní předpis k novému zákonu o distribuci pojištění a zajištění (ST 48). Nový zákon nahradí současný zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška se vydává na základě zmocnění v novém zákonu o distribuci pojištění a zajištění (§ 124) a upravuje podrobnosti náležitostí žádosti o udělení oprávnění k činnosti samostatného zprostředkovatele, udělení akreditace k provádění odborných zkoušek a pořádání programů následného vzdělávání, změnu udělené akreditace a prodloužení akreditace.

Vyhláška dále upravuje formáty a další technické náležitosti těchto žádostí.

Při stanovení náležitostí žádostí se vychází ze zákona, který stanoví podmínky, při jejichž splnění lze udělit souhlas. Obsahem vyhlášky je v zásadě pouze výčet údajů a dokladů k osvědčení splnění zákonných podmínek.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Návrh vyhlášky je v souladu se zmocněním uvedeným v ustanovení § 124 navrhovaného zákona o distribuci pojištění a zajištění.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem. Předkládaný návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Zákon s vydáním prováděcího předpisu výslovně počítá. Problematika týkající se náležitostí žádostí byla upravena přímo zákonem č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Navrhovaný zákon o distribuci pojištění a zajištění však tento zákon zrušuje. Nevydání vyhlášky by zásadním způsobem znemožnilo podání žádosti osobám, které by měly zájem provozovat činnost podle tohoto zákona nebo mají plnit povinnosti z tohoto zákona vyplývající.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby

sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty.

Návrh vyhlášky nemá dopad na podnikatelské prostředí, případné administrativní náklady vyplývají již přímo ze zákona.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní sociální dopady, ani nemá žádné dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla diskriminační.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh vyhlášky je v souladu s rozsahem zmocnění podle § 124 navrhovaného zákona a v žádném směru nepřesahuje kompetence ČNB.

ČNB vykonává v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, dohled nad subjekty finančního trhu a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a dalších prováděcích právních předpisů i podmínek, za nichž bylo oprávnění uděleno. ČNB je správním orgánem a je kompetentní rozhodovat ve věcech, které spadají do její působnosti. Působnost a odpovědnost jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v ČNB stanoveny vnitřním přepisem, organizační struktura ČNB je k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro výkon činnosti ČNB jsou nastaveny odpovídající kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány.

Právní předpisy, které upravují povolovací řízení, jsou uveřejněny na internetových stránkách ČNB. Na internetových stránkách bude možné nalézt výklady a odpovědi na časté dotazy týkající subjektů, které vykonávají činnost podle příslušného zákona.

Potenciální korupční riziko může vzniknout v rámci rozhodování o udělení oprávnění k činnosti, ale je zcela minimální s ohledem na nastavené kontrolní mechanismy v rámci ČNB a možnost zákonného přezkumu rozhodnutí ČNB. Podmínky pro udělení oprávnění k činnosti jsou vymezena přímo zákonem. Vyhláška kromě náležitostí, které již stanoví zákon, specifikuje doklady a údaje, kterými se splnění zákonné podmínky dokládá. Při splnění zákonných podmínek vzniká žadateli nárok na udělení oprávnění. Řízení ve věci žádosti o udělení oprávnění se řídí správním řádem. Neúspěšný žadatel má právo podat rozklad, který přezkoumává bankovní rada ČNB. Proti pravomocnému rozhodnutí ČNB je možná obrana ve správním soudnictví.

U navrhované vyhlášky nebyla po jejím vyhodnocení podle metodiky CIA (Corruption Impact Assessment) korupční rizika zjištěna.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

10. Konzultace

Návrh vyhlášky byl konzultován s Ministerstvem financí a dotčenými asociacemi subjektů působících na finančním trhu (Unie společností finančního zprostředkování a poradenství, Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců, Asociace českých pojišťovacích makléřů, Česká asociace pojišťoven, Česká bankovní asociace, Asociace kapitálového trhu). K předloženému návrhu vyhlášky byly uplatněny pouze doporučující připomínky. Vypořádání připomínek bylo s připomínkovými místy projednáno a odsouhlaseno.

Návrh vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Na základě čl. 3.8 písm. g) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) nebylo u vyhlášky provedeno samostatné hodnocení dopadů regulace, neboť hodnocení dopadů je obsaženo již v RIA k návrhu zákona. Současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu zákona.

Na základě návrhu České národní banky (Plán vyhlášek na rok 2018) ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády (LRV) schválil „Plán přípravy vyhlášek ústředními orgány státní správy na rok 2018“. U předkládaného návrhu vyhlášky bylo potvrzeno, že se neprovede hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA).

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Tento paragraf obsahuje výčet všech žádostí podle zákona o distribuci pojištění a zajištění, které jsou předmětem úpravy vyhlášky.

K § 2

Vymezuje některé pojmy, které vyhláška používá a jejichž zavedení by mělo zpřehlednit a zjednodušit orientaci pro konečné uživatele, neboť jde o pojmy, které se ve vyhlášce několikrát opakují a jejichž obsah je věcně obsáhlý. Většina definovaných pojmů obsahově odpovídá jejich definičnímu vymezení v jiných vyhláškách, které stanoví v souladu s příslušným sektorovým zákonem náležitosti žádosti k výkonu příslušné činnosti.

Součástí dokladů k prokázání důvěryhodnosti (§ 70 odst. 3 a 4 zákona) je i doklad o bezúhonnosti vydaný cizím státem, který je rovněž ve vyhlášce definován. Výpis z evidence Rejstříku trestů se k žádosti nedokládá, a to v návaznosti na oprávnění ČNB k podání žádosti o výpis z evidence Rejstříku trestů podle § 44b odst. 7 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. Pro vyžádání výpisu z evidence Rejstříku trestů je však nutné mít u fyzické osoby k dispozici osobní údaje v rozsahu požadavků pro elektronické podání žádosti orgánem státní správy (u fyzických osob jde např. o rodné číslo, rodné příjmení, pohlaví, stát narození).

K § 3

Ustanovení § 3 se týkají povolení k činnosti samostatného zprostředkovatele.

Základní požadavky pro udělení povolení k činnosti samostatného zprostředkovatele jsou stanoveny v § 7 zákona. ČNB potřebuje mít k dispozici dostatek informací a v takové míře podrobností, které jsou předpokladem vyhodnocení splnění zákonných podmínek žadatelem a jeho řádného a obezřetného výkonu požadované činnosti. Údaje a doklady, které jsou požadovány od žadatelů, proto představují již standardní rámec nezbytný pro rozhodnutí o žádosti zejména z hlediska vyhodnocení důvěryhodnosti žadatele a jeho způsobilosti zajišťovat řádně požadovanou činnost v souladu s požadavky zákona, důvěryhodnosti osoby ovládající žadatele, možných překážek výkonu dohledu při úzkém propojení žadatele s jinou osobou apod.

Podle zákona je jednou z podmínek udělení oprávnění k činnosti samostatného zprostředkovatele, aby měl sídlo v České republice. Proto, pokud je žadatelem osoba, která ještě nevznikla a nemůže z tohoto důvodu předložit výpis z obchodního rejstříku nebo jiné evidence podnikatelů, předkládá zakladatelské právní jednání obsahující informaci o sídle žadatele.

Součástí předkládaných dokladů je i smlouva o povinném pojištění. Předložení této smlouvy vyplývá ze zákona (§ 7 odst. 1 písm. d) zákona). Požadavek na předložení již uzavřené smlouvy s pojišťovnou podle § 13 odst. 2 zákona nepředstavuje nereálný a administrativně zatěžující požadavek. Smlouvu lze uzavřít s odkládací podmínkou (účinnost může smlouva nabýt okamžikem zápisu žadatele do registru). ČNB se smlouvami ze strany žadatele zabývá pouze za účelem ověření, zda je jimi prokázáno splnění podmínek pro udělení činnosti.

Vyhláška u ovládající osoby, která je regulovanou institucí, připouští nahrazení požadovaných dokladů potvrzením orgánu dohledu vykonávajícího dohled nad touto ovládající osobou. Obsahem tohoto potvrzení je, že se jedná o osobu podléhající jeho dohledu, jejíž důvěryhodnost tento orgán prověřil, a že nemá žádné aktuální poznatky svědčící o její nedůvěryhodnosti. Regulovanou institucí je osoba s obdobnou činností banky, spořitelního a úvěrního družstva, obchodníka s cennými papíry, pojišťovny, zajišťovny, platební instituce, instituce elektronických peněz, správce informací o platebním účtu nebo jejímž předmětem činnosti je jiná činnost na finančním trhu, jestliže tato osoba má sídlo v jiném členském státě a podléhá dohledu ve státě sídla této osoby. Mezi jiné osoby vykonávající činnost na finančním trhu lze například zařadit osoby s obdobnou činností samostatného zprostředkovatele nebo směnárny, pokud se i u těchto osob se sídlem v jiném členském státě posuzuje jejich důvěryhodnost.

V souladu se zákonem musí žadatel sdělit, které osoby jsou úzce propojeny s žadatelem nebo mají přímý nebo nepřímý podíl převyšující 10 % na hlasovacích právech nebo základním kapitálu žadatele a výši takového podílu (§ 8 odst. 1 zákona).

Při určení nepřímého podílu uplatňuje ČNB princip kontroly. Osobou s nepřímým podílem je osoba, která

- a) přímo nebo nepřímo získá kontrolu (ovládání) nad stávajícím držitelem podílu nebo
- b) přímo nebo nepřímo kontroluje toho, kdo nabývá podíl.

K § 4

Obsahem tohoto ustanovení je výčet údajů a dokladů, které žadatel o udělení akreditace k provádění odborných zkoušek a pořádání programů následného vzdělávání předkládá k osvědčení splnění podmínek stanovených zákonem pro výkon této činnosti (§ 62 zákona).

Žadatel se při zpracování žádosti a zejména pro doložení věcných, organizačních a personálních předpokladů musí opírat i o další samostatný prováděcí právní předpis, který ustanoví minimální rozsah těchto požadavků (vyhláška o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění). Součástí žádosti je i zkuškový řád, přičemž požadavky, které je povinen žadatel promítnout do předkládaného zkuškového řádu, jsou rovněž upraveny uvedeným samostatným prováděcím právním předpisem.

Vyhláška dále stanoví výčet údajů v případě změny udělené akreditace.

Vzhledem k tomu, že akreditace je časově omezena na dobu 5 let, je akreditovaná osoba povinna, pokud hodlá pokračovat v dané činnosti, požádat o prodloužení. Protože jde o již fungující akreditovanou osobu, postačuje, aby žadatel k žádosti připojil prohlášení, že přílohy o splnění zákonných podmínek podle zákona jsou stále aktuální (v případě, že v mezidobí došlo ke změně, je akreditovaná osoba povinna ze zákona průběžně změny hlásit - § 65 zákona).

K § 5

Vyhláška stanoví formát žádostí. Standardně se požadované dokumenty předkládají ve formátu Portable Document Format (pdf) nebo v jiném obdobném formátu.

Pokud zákon stanoví, že žádost se podává elektronicky, lze v souladu se správním řádem učinit podání

- a) prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky,
- b) na elektronickou adresu podatelny ČNB nebo
- c) prostřednictvím elektronické aplikace ČNB pro registraci subjektů (pokud bude pro danou žádost vytvořena).

Ve výše uvedeném případě je na žadateli, jaký způsob podání zvolí.

K § 6

Tento paragraf obsahuje ustanovení upravující postup v případě, kdy povaha věci vylučuje předložení přílohy nebo uvedení údajů podle této vyhlášky.

V odstavci 2 je upravena situace, kdy žadatel nemusí ČNB předkládat některé informace a dokumenty dostupné z veřejných rejstříků nebo jiných informačních systémů veřejné správy (například živnostenského rejstříku), jsou-li informace nebo dokumenty dostupné v aktuální podobě.

Ustanovení odstavce 3 pak upravuje způsob nahrazení dokladu o bezúhonnosti vydaným cizím státem, v případě, kdy cizí stát takovýto doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů nevydává.

K § 7

Účinnost vyhlášky bude stanovena shodně s účinností zákona, a to v návaznosti na průběh legislativního procesu.

